

Jak Maisa z Naimą na jeden dzień życiem się zamieniły

Nie wiadomo, kiedy to się dokładnie działo, może rok temu, a może sto lat, jednak nie to jest w tej bajce najważniejsze. W Bangladeszu w mieście Dhaka żyła sobie 9-letnia dziewczynka Maisa. Mieszkała w pięknym domu, miała mnóstwo lalek, rower i wszystko, co sobie tylko wymarzyła. Jeden dzień, w którym wydarzyła się ta bajkowa historia, to był dzień jej chyba najgorszego humoru. Nie wiedziała, że niebawem spotka Naimę. A oprócz Naimy – tajemniczego Basama, który potrafi czynić cuda.

– Nie chce mi się! Znów muszę wstać! Ciągle muszę coś robić i robić! – rozbrzmiewające na cały dom żale znaczyły, że Maisa się właśnie obudziła. Niestety w wyjątkowo złym humorze!

Mama namawia ją do wstania...

– Córeczko, dlaczego jesteś niezadowolona? Przecież niczego ci nie brakuje? – zapytała mama, zmęczona już tym porannym przekomarzaniem.

– Bo tylko wszystko muszę i muszę – skarżyła się Maisa.

– Oj, żeby kiedyś jakiś dobry duszek nie pokazał ci, że można mieć w życiu dużo gorzej! – zażartowała mama.

– A czemu dobry, jak ma mi pokazać, że może być jeszcze gorzej? – skrzywiła się dziewczynka.

– Żebyś doceniła to, co masz, i nie przejmowała się tylko sobą, córeczko – usłyszała w odpowiedzi. I nie tylko ona! Ale o tym za chwilę...

2:01

PROPONOWANE PYTANIA

Tego dnia bardzo padało. Zresztą w Bangladeszu potrafi padać całymi dniami i tygodniami. Dziewczynka szła do szkoły osłonięta dużym parasolem, który trzymała w dłoni.

– Jaki niewygodny parasol, jaki straszny deszcz! Czy ja muszę iść w taką pogodę do szkoły? – mruzczała do siebie Maisa.

Nagle zobaczyła, jak obok niej przemyka jakaś dziewczynka. Nie miała parasola, tylko osłaniała się kawałkiem tektury.

– Ale straszna pogoda. Ale strasznie! – rzuciła Maisa do nieznajomej.

- Czyją historię poznajemy w tej bajce?
- Co wiemy o dziewczynce?
- Przed czym mama przestrzegła Maisę?

– Rzeczywiście bardzo dziś pada. Ale z cukru nie jesteśmy, nie rozpuścimy się. Ty zresztą na pewno nie, pod takim wielkim i pięknym parasolem – odpowiedziała z nutką zazdrości dziewczynka.

– Jak bym taki miała, to bym nie narzekała... Jak masz na imię?

– Maisa! Mam na imię Maisa i jestem strasznie zmęczona tym deszczem – jęknęła Maisa.

– A ja nazywam się Naima. Też jestem zmęczona, do szkoły jeszcze daleko, a zmokłam już do suchej nitki.

– Gdybyś była na moim miejscu... – zaczęła Maisa.

– A Ty na moim... – odpowiedziała Naima.

„To się da załatwić!” – pomyślał sobie Basam – duszek czyniący cuda, który przysiadł sobie akurat na gałęzi nad drogą, więc wszystko słyszał. Postanowił zrobić psikus...

PROPONOWANE PYTANIA

3:43

- Dokąd poszła Maisa? Jak się czuła, idąc do szkoły?
- Kogo spotkała po drodze?
- O czym rozmawiały dziewczynki?
- Jak myślicie, co mogło się wydarzyć, gdy duszek Basam rzucił zaklęcie?

Wypowiedział jakieś zaklęcie, po którym z pozoru nic się nie stało.

Ale tylko z pozoru... Gdy po szkole Maisa zaczęła iść w stronę domu, jej nóżki poprowadziły ją wcale nie tam, gdzie chciała, tylko w zupełnie innym kierunku. Zaprowadziły ją pod małą, zniszczoną chatkę na skraju pola.

– Kochana córeczko Naimo, już jesteś! – powiedziała do niej ciepłym głosem jakaś kobieta, która przysiadła przed domem z motyką w ręku.

– Nie jestem Naima! Jestem Maisa! – zdziwiła się dziewczynka.

– Jesteś teraz Maisą? Niech będzie i tak! – zażartowała kobieta.

Wtedy Maisa wreszcie zrozumiała, co się stało. Duszek Basam rzeczywiście sprawił, że na jeden dzień zamieniły się miejscami z Naimą.

To była tak dziwna sytuacja, że aż trudno było sobie wyobrazić dziwniejszą, ale Maisa postanowiła sprawdzić, jak to będzie. Przekonała się bardzo szybko. Przez kolejne trzy godziny pomagała mamie Naimy w polu, grzęznąc w błotnistej ziemi, a potem razem karmiły świnki w chlewiku. Była tak zmęczona, że nie pamiętała, kiedy usnęła, a rano nie czekało na nią jak zawsze obfite śniadanie, tylko mała miseczka ryżu.

Potem musiała iść do szkoły, osłaniając się przed deszczem kawałkiem tektury.

I wtedy pojawił się nad nią wielki parasol! To była Naima, oczywiście jako Maisa. Dreptała obok, zupełnie sucha! Jakby w ogóle nie padał deszcz!

– Wejdz pod parasol, pójdziemy razem! – zaprosiła Maisę. – Jak ty wspaniale żyjesz! Masz tyle zabawek, takich wspaniałych rodziców. I rower!

– Ty za to masz wspaniałą mamę – podkreśliła Maisa, bo naprawdę zrobiła na niej wrażenie serdeczność, z jaką została przyjęta w małej chatce na skraju pola. – Ale ile ty musisz pracować! – przyznała z odrobiną wstydu, bo Maisa tak naprawdę nigdy nie miała żadnych poważnych obowiązków.

– Lubię pomagać mamie, choć czasem jestem bardzo zmęczona i marzę, żeby zamieszkać w takim domu jak ty. Chodzę do szkoły, więc kiedyś wymyślę takie urządzenie, żeby nie trzeba już było tyle pracować w polu i żebyśmy z mamą mogły spędzić więcej czasu razem! – rozmarzyła się Naima.

Tak rozmawiały i nawet nie zauważyły, że na powrót stały się tym, kim były. No, może nie do końca, bo Maisa przestała od tamtej pory narzekać bez powodu, a Naima zobaczyła, że żaden parasol, zabawki czy rower nie zastąpią jej tego, co jest dla niej naprawdę ważne.

– A co jest dla ciebie ważne? – pyta cię teraz duszek Basam. Bo za chwilę zniknie. Jak to duszek.

PROPONOWANE PYTANIA

- Co stało się po tym, jak Basam zaczarował dziewczynki?
- O czym rozmawiały dziewczynki, gdy ponownie spotkały się w drodze do szkoły?
- Jak czuła się Maisa na miejscu Naimy?
- A jak podobało się Naimie w domu Maisy?
- Czy ta przygoda czegoś nauczyła Maisę i Naimę?
- O co was zapytał na końcu duszek Basam?
- Co jest dla was naprawdę ważne?

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Jak Maisa z Naimą na jeden dzień życiem się zamieniły

SŁUCHANIE BAJKI

Zaproś dzieci do słuchania bajki. Przeczytaj lub odtwórz utwór nr 4 z CD nr 1 – podziel go na części. Po każdej części zrób pauzę i porozmawiaj z dziećmi na temat treści bajki. Możesz zadać dzieciom pytania pomocnicze wypisane obok treści bajki. Wprowadź dzieci do dalszej części zajęć za pomocą następującego komentarza:

Historia Maisy i Naimy pozwala nam zastanowić się nad tym, co jest dla nas naprawdę ważne w życiu. Czasami bywamy z czegoś niezadowoleni, chcemy, by było nam lepiej. To normalne, że tak się czujemy i że marzymy o czymś więcej. Ważne jest jednak, aby umieć docenić to, co już mamy. Dzięki niezwyklej przygodzie dziewczynki dostrzegły, że mają wiele powodów do radości i mają za co dziękować innym. Uświadomiły też sobie, że towarzyszy im szczęście, którego czasem nie zauważają. Dziś spróbujemy odkryć znaczenie właśnie takich uczuć jak niezadowolenie i wdzięczność.

2. Schroń się pod parasol

ZABAWA ORIENTACYJNA POŁĄCZONA Z ROZMOWĄ

NAGRANIE Z DŹWIĘKAMI DESZCZU, ODTWARZACZ, KOLOROWE PARASOLKI, DESZCZOWA PELERYNKA, DOZOWNIK Z ROZPYLACZEM WYPEŁNIONY WODĄ

Zaproś dzieci do wspólnej zabawy w kole. Wyjaśnij, że w czasie tej aktywności będą używać parasoli. Przed rozdaniem każdej osobie parasola zaprezentuj, jak należy bezpiecznie się z nim obchodzić. Wyjaśnij dzieciom, że parasol należy podnosić i odkładać powoli, przed odłożeniem należy sprawdzić, czy wszyscy spod niego wyszli. Wyłumacz także, że nie wolno machać parasolem na boki. Poproś dzieci, by zachowały szczególną ostrożność podczas chowania się pod parasole.

Jedno z dzieci zostaje Panią lub Panem Deszczem i otrzymuje od ciebie deszczową pelerynkę (symbol deszczu) oraz dozownik z rozpylaczem wypełniony wodą. Reszta dzieci swobodnie spaceruje po dywanie, kilkoro z nich otrzymuje złożone parasolki. Po rozdaniu przedmiotów włącz na odtwarzaczu nagranie dźwięku padającego deszczu. Gdy dzieci go usłyszą, ich zadaniem jest podnieść parasole, rozłożyć je i schronić się pod nimi oraz zaprosić do siebie także te osoby, które nie miały parasola. Pani/Pan Deszcz w tym czasie przechadza się pomiędzy rozłożonymi parasolami, rozpylając wodę z pojemnika. Gdy wszystkie dzieci schronią się pod parasole, deszcz ustaje – wyłącz w tym momencie nagranie dźwięku. Zabawę możesz przeprowadzić kilka razy.

Po wykonanym ćwiczeniu usiądź z dziećmi w kole. Zapytaj je, co czuły, gdy nie miały parasola, a co poczuły, gdy ktoś zaprosił je pod swój parasol. Wyjaśnij, że kiedy ktoś wykonuje wobec nas miły gest, np. użycza nam swojego parasola, możemy odczuwać wdzięczność. Często czujemy też wdzięczność, gdy np. otrzymujemy od kogoś prezent. Możemy też być wdzięczni np. mamie za to, że pomogła nam zawiązać buty. Na zakończenie ćwiczenia zapytaj dzieci, w jakiej sytuacji odczuwały wdzięczność.

* Zabawę możesz zorganizować również na dworze. W takiej sytuacji wyznacz przestrzeń, po której będą poruszać się dzieci.

ZAGADNIENIA KLUCZOWE

niezadowolenie,
wdzięczność

CELE ZAJĘĆ

cel ogólny:

- > identyfikowanie własnych stanów emocjonalnych,
- > rozwijanie kompetencji emocjonalnych.

cele szczegółowe:

- > zachęcanie do aktywnego słuchania tekstów literackich,
- > poszerzanie słownictwa czynnego o pojęcia: niezadowolenie, wdzięczność;
- > rozpoznawanie i rozumienie istoty takich stanów emocjonalnych, jak niezadowolenie, wdzięczność,
- > rozwijanie myślenia logicznego,
- > dostrzegania pozytywów w zróżnicowanych sytuacjach życiowych.

REALIZACJA PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Punkty realizowane z obowiązującej podstawy programowej:

1.5, 1.7

2.1, 2.2, 2.4, 2.6, 2.9

3.1, 3.5, 3.6, 3.8, 3.9

4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.8, 4.11, 4.18

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

nagranie z dźwiękami deszczu, odtwarzacz, kolorowe parasolki, deszczowa pelerynka, dozownik z rozpylaczem wypełniony wodą, folia malarska, 4 duże arkusze papieru pakowego, taśma klejąca, flamastry, pojemniki z wodą, kartki, pędzle, farby plakatu, niebieska farba plakatu lub niebieski barwnik spożywczy, pipety, karteczki z niedokończonymi zdaniami, piosenka „Chwile” – utwór 3 na płycie nr 2, puste przezroczyste butelki plastikowe, np. po wodzie mineralnej (0,5 litra), małe miseczki, niebieskie kulki hydrożelowe (lub koraliki, kryształki, pomponiki), drewniane szczypczyki

3. Pokonaj niezadowolenie w deszczowy dzień

PRACA PLASTYCZNA

FOLIA MALARSKA, 4 DUŻE ARKUSZE PAPIERU PAKOWEGO, TAŚMA KLEJĄCA, FLAMASTRY, POJEMNIKI Z WODĄ, KARTKI, PĘDZLE, FARBY PLAKATOWE, NIEBIESKA FARBA PLAKATOWA LUB NIEBIESKI BARWNIK SPOŻYWCZY, PIPETY

Zabezpiecz podłogę folią malarską. Na podłodze połącz ze sobą duże arkusze papieru pakowego. Na stoliku umieść pojemniki z niebieską wodą (wodę można zabarwić farbą plakatu lub barwnikiem spożywczym) oraz małe pipety. Zaproponuj dzieciom, by sprawiły, żeby ich arkusz papieru był bardziej deszczowy. Dzieci przy pomocy pipet zakraplają „deszcz” na arkusz papieru. (W razie potrzeby poinstruj dzieci, jak używać pipet z wodą). Zwróć się do dzieci:

Czasem, gdy pada deszcz, możemy czuć się niezadowoleni, np. dlatego, że za oknem jest brzydko i mokro, a my wcale nie lubimy deszczu, lub dlatego, że nie możemy wyjść na dwór. Warto jednak pokonać swoje niezadowolenie. Możemy zastanowić się wspólnie, co można zrobić w taki deszczowy dzień, by nasze niezadowolenie minęło.

Poproś dzieci, by namalowały przy pomocy mazaków wszystko to, co może sprawić, że mimo deszczowego dnia będą zadowolone. Omów z dziećmi powstały plakat i powieś go w widocznym miejscu w przedszkolu. Zachęć dzieci do wspólnego porządkowania sali.

* Z młodszymi dziećmi możesz najpierw porozmawiać i wymienić te rzeczy lub czynności, aby łatwiej było im rysować.

4. Wszystko może się dobrze skończyć!

ĆWICZENIA W BUDOWANIU ZDAŃ LOGICZNYCH (ćwiczenie dla dzieci 5–6-letnich)

PARASOL, KARTECZKI Z NIEDOKOŃCZONYMI ZDANIAMI

Zaproś dzieci, by usiadły w kręgu. Wprowadź je do kolejnej zabawy.

Pamiętajcie, że w prawie każdej sytuacji można doszukać się czegoś pozytywnego, czegoś co jest dobre, czegoś co sprawi, że można będzie łatwiej znieść trud i nieprzyjemność danej sytuacji. Nawet gdy jesteśmy z czegoś niezadowoleni, warto to uczucie w sobie pokonać. Maisa już wie, że mimo iż czasem jej się czegoś nie chce robić i jest niezadowolona, ma bardzo wygodne życie. Nie musi ciężko pracować. Teraz już to docenia. Naima zaś wie, że choć inni mają lepsze czy ładniejsze zabawki, ona ma wspaniałą mamę, która jest dla niej najważniejsza na świecie. Czuje wdzięczność za to, że mama otacza ją opieką. Na każdą sytuację można zatem spojrzeć pozytywnie, znaleźć w niej coś dobrego lub przynajmniej pouczającego. Zapraszam was teraz, abyście wylosowali z parasola po jednym niedokończonym zdaniu i spróbowali wymyślić jego pozytywne zakończenie tak, aby sytuacja, która może wywołać niezadowolenie, była łatwiejsza do zaakceptowania.

W otwartym odwróconym parasolu umieść karteczki z zapisanymi rozpoczętymi zdaniami i podejdź z nimi do dzieci. Pierwsze zadanie wylosuj i dokończ sam tak, aby dzieci zrozumiały na czym polega ćwiczenie, np. *Nie lubię jeść warzyw, ale...*

Zaproponuj zakończenie: ...*ale jem je, bo wiem, że są zdrowe*. Następnie każde z dzieci próbuje dokończyć swoje zdanie.

* Zapisane zdania odczytuje nauczyciel, starsze i chętne dzieci mogą próbować odczytać je same.

Przykłady zdań:

- Nie jestem zadowolona/zadowolony, gdy zimą pada śnieg, ale...
- Nie jestem zadowolona/zadowolony, gdy pada deszcz, ale...
- Czasem wolę zostać w domu i nie jestem zadowolony/-a, gdy muszę iść do przedszkola, ale...
- Jestem zadowolona/zadowolony, bo nie dostałem/-am wymarzonej zabawki, ale...
- Jestem zadowolona/zadowolony, bo jest strasznie gorąco, ale...
- Jestem zadowolona/zadowolony, bo mam katar i dziś nie mogę pójść na dwór, ale...
- Jestem zadowolona/zadowolony, bo dziś Ola nie przyszła do przedszkola i nie mogę się z nią bawić, ale...
- Jestem zadowolona/zadowolony, bo wykonujemy trudne dla mnie ćwiczenie – stanie na jednej nodze, ale...

5. Wdzięczność

PRACA PLASTYCZNA

KARTKI, PĘDZLE, FARBY PLAKATOWE, POJEMNIKI Z WODĄ

Rozdaj dzieciom kartki, farby, pędzle, pojemniki z wodą. Przypomnij, że Maisa i Naima zrozumiały, że warto być wdzięcznym za to, co się ma. Zwróć się do dzieci:

Zastanówcie się, za co wy jesteście wdzięczni waszym rodzicom, dziadkom, kolegom. A może jeszcze komuś innemu jesteście za coś wdzięczni.

Namalujcie swoje pomysły. Dzieci wykonują prace plastyczne.

6. Kolekcja wesołych chwil

ZABAWA ZRĘCNOŚCIOWA PRZY PIOSENCE Z ELEMENTEM SZACOWANIA

CD Z PIOSENKĄ „CHWILE” piosenka nr 3 na płycie nr 2

ODTWARZACZ, PUSTE PRZEZROCZYSTE BUTELKI PLASTIKOWE NP. PO WODZIE MINERALNEJ (0,5 LITRA), MAŁE MISECZKI, NIEBIESKIE KULKI HYDROŻELOWE (LUB KORALIKI, KRYSTALIKI, POMPONIKI), DREWNIANE SZCZYPCZYKI

Zaproś dzieci, by usiadły w kręgu. Podaj każdemu pustą plastikową butelkę oraz miseczkę z kulkami hydrożelowymi. Zachęć dzieci do wspólnej zabawy przy piosence:

Nasze bohaterki kolekcjonowały krótkie chwile, które są zaczarowane i zamknięte w kuleczkach. Wy też cały czas kolekcjonujecie chwile, które już minęły – są to wasze miłe wspomnienia. One są bardzo cenne i nikt nigdy wam ich nie odbierze. Wiele tych miłych chwil wydarzyło się przy czymś udziale. Za wiele rzeczy w życiu, wiele z tych chwil na pewno

jesteście wdzięczni. Chciałabym/chciałbym, abyście podczas słuchania piosenki mocno się skoncentrowali i pozbierali te wszystkie wspaniałe chwile, a następnie wrzucili je do butelki. Ale pamiętajcie, każda chwila jest jak mała kropelka, która wpada cicho do butelki. Można więc wrzucać koraliki tylko pojedynczo.

Zwróć uwagę, by dzieci wrzucały koraliki jeden po drugim, używając chwytu pęsetkowego. Dzieci rozpoczynają wrzucanie, gdy słyszą muzykę i kończą czynność z wybrzmieniem piosenki.

Po zakończonym ćwiczeniu dzieci próbują oszacować, które z nich zgromadziło w butelce więcej chwil.

Następnie przejdź do drugiej części ćwiczenia. Poproś, by dzieci wysypały swoje kuleczki z butelek do pustych miseczek. Następnie zaproś dzieci, by podzieliły się swoimi przemyśleniami na temat miłych chwil i tego, za co są wdzięczne w swoim życiu. Dzieci opowiadają, za co są wdzięczne, z czego się w życiu cieszą. Podaj dzieciom przykładowe zdanie, by nakierować je na wypowiedzi np. *Cieszę się, gdy mogę zjeść lody, Jestem wdzięczna, gdy mama przeczyta mi bajkę na dobranoc.* Po każdy sformułowanym zdaniu dane dziecko wrzuca swoją kuleczkę z małej miseczki do dużej miski (w której będą zbierane wszystkie wspomnienia) stojącej przed nim, próbując w nią wycelować z pewnej odległości.

* W wariacie dla starszych dzieci możesz wykorzystać do wrzucania drewniane szczypczyki, którymi dzieci będą łąpać kulki.

Podczas szacowania, starsze dzieci mogą spróbować ustawić butelki tak, by stały w kolejności od z najmniejszą liczbą kulek do z największą liczbą kulek i odwrotnie.

* Suche kulki hydrożelowe musisz przygotować przed zajęciami, by zdążyły nabrać wody. Kulki można także zastąpić koralikami, kryształkami lub pomponikami.

Do ćwiczenia najlepiej wykorzystać przedmioty w kolorze niebieskim – przypominającym wodę.

7. Myśl pozytywnie!

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Zaproś dzieci, by usiadły w kręgu. Zachęć je do podsumowania zajęć:

Przypomnijcie sobie historię Maisy i Naimy. Czego się z niej dowiedzieliście? Co jest dla was w życiu ważne? Chciałabym/chciałbym, żebyśmy nauczyli się krótkiej rymowanki, która będzie nam przypominała o tym, że warto myśleć pozytywnie.

Odczytaj rymowankę.

Kto się krzywi? Kto się chmurzy?
Kto ma dzisiaj focha?
Kogo wszystko wokół drażni?
Kto cichutko szlocha?

Ja tak robię, lecz to mija...
i już wszystko jasne:
Moje życie jest najlepsze,
bo jest moje własne!

Zachęć dzieci, by wspólnie powtarzały kolejne wersy. Podczas recytacji dzieci mogą wykonywać rytmiczne gesty, np. stukać palcem o podłogę, dłońmi o kolana, klaskać. Po kilkukrotnym powtórzeniu rymowanki zaproś dzieci do wspólnego zakończenia zajęć:

Teraz złapcie się za ręce. Za chwilę jeszcze raz powtórzymy rymowankę. Mam nadzieję, że jej słowa na zawsze zostaną w waszych sercach i pamięci. Żeby tak się stało, po rymowance puścimy w krąg isierkę – uścisk dłoni, który kolejno przekażecie osobie siedzącej z waszej lewej strony. Czy ktoś ma ochotę puścić isierkę?

W razie potrzeby zademonstruj dzieciom sposób ściskania dłoni tak, aby isierka zatoczyła koło. Gdy isierka wróci do osoby, która ją puściła, zajęcia są zakończone.

CHWILKA

Krótkie chwile jak kropelki
cicho wkładam do butelki.
Niech tam siedzą pomieszane,
bawią, cieszą pamiętane.

} x 2

Naima, Maisa. Ty i ja.
Wiatr niech wieje,
burza gna.

Wiatr niech wieje,
burza gna.

} x 2

Nasza przyjaźń
wiecznie trwa.

} x 2

Krótkie chwile jak kropelki
cicho wkładam do butelki.
Niech tam siedzą pomieszane,
bawią, cieszą pamiętane.

Są jak rosa, deszcz, jak mgła.
Naima, Maisa. Ty i ja.

Naima, Maisa. Ty i ja.
Naima, Maisa. Ty i ja.
Jak wspomnienia wszystkie te.
Ja po prostu kocham cię!

} x 2

